

Příloha č. 2 Úspory energie – výzva I.

VYMEZENÍ ZPŮSOBILÝCH VÝDAJŮ

Úvod

Tato příloha je určena žadatelům o dotaci ze strukturálních fondů EU v rámci Úspory energie – výzva I. v souvislosti s určením způsobilých a nezpůsobilých výdajů. Pro účely této přílohy budeme uvažovat označení způsobilé výdaje (dále také ZV) a způsobilé náklady za rovnocenné pojmy.

Obsahem této přílohy je rovněž metodika výpočtu způsobilých výdajů (dále také ZV) podle NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2021/1237 ze dne 23. července 2021 o změně nařízení (EU) č. 651/2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem pro opatření podporované v rámci SC 4.1 OP TAK, resp. způsobilé výdaje pro tuto Výzvu musí být v souladu s Nařízením Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, oddílem 7 – Podpora na ochranu životního prostředí (článek 38, článek 40 a článek 41)).

Podpora je dále poskytována podle Nařízení Komise (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis (dále jen „de minimis“).

1. Obecné vlastnosti Způsobilých výdajů

- Časové hledisko ZV – za způsobilé výdaje lze považovat výdaje, které vznikly po datu přijatelnosti projektu (den podání žádosti o podporu).¹
- ZV musí být prokazatelně nezbytné pro realizaci projektu a mít přímý vztah k projektu.
- ZV musí být před proplacením prokazatelně zaplacený příjemcem podpory, není-li stanoveno jinak.
- ZV musí být doloženy průkaznými doklady, uhrazeny dodavateli, majetek nelze pořizovat aktivací.
- ZV musí splňovat obecné principy způsobilosti výdajů z hlediska času, umístění a účelu a musejí být vynaloženy v souladu se zásadami hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti.

2. Způsobilé výdaje v rámci výzvy

2.1. Výdaje na podporované aktivity

Způsobilé výdaje jsou pouze výdaje na podporované aktivity uvedené v textu Výzvy a taková opatření, která prokazatelně vedou k úspoře energie, včetně realizace hydraulického vyregulování otopné soustavy.

¹ Do způsobilých výdajů projektů může žadatel/příjemce zařadit náklady na pořízení projektové dokumentace, energetického posudku a organizaci výběrového řízení splňující podmínky uvedené v bodě 6.1 Výzvy, pokud tyto náklady vznikly po 1. 1. 2021, ale pouze za podmínky dodržení postupu/podmínek zákona o veřejných zakázkách nebo Pravidel pro výběr dodavatele OP TAK platných v daném období při výběru dodavatele této projektové dokumentace.

2.2. Inženýrská činnost ve výstavbě

Externě nakupované služby autorizovaných fyzických a právnických osob dle zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů.

Výdaje za dozor/koordinátora BOZP podle zákona č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci).

2.3. Energetický posudek

Zpracovaný podle § 9a odst. 1 písm. d) zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů, v rozsahu podle vyhlášky č. 141/2021 Sb. o energetickém posudku a o údajích vedených v Systému monitoringu spotřeby energie, ve znění pozdějších předpisů

2.4. Projektová dokumentace stavby

Projektová dokumentace zpracovaná v souladu s vyhláškou č. 499/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V rámci této výzvy je ZV pouze následující projektová dokumentace:

- **DSP** - Dokumentace pro stavební povolení
- **DPS** - Dokumentace pro provedení stavby (Realizační dokumentace stavby)
- **DSPS** - Dokumentace skutečného provedení stavby

2.5. Organizace výběrových řízení podle zákona o veřejných zakázkách nebo Pravidel pro výběr dodavatelů OP TAK platných v daném období při výběru dodavatele.

Výdaje na organizaci výběrového řízení zahrnují následující činnosti:

- vypracování a sestavení zadávací dokumentace a jejích příloh,
- zahájení zadávacího řízení rozesláním Výzvy k podání nabídek vybraným uchazečům či uveřejněním Oznámení o zakázce na VVZ,
- organizace a administrativní zajištění přijímání obálek s nabídkami uchazečů a následné hodnocení nabídek uchazečů,
- spolupráce při vypořádání připomínek uchazečů k zadávací dokumentaci
- zpracování a zveřejnění dokumentů o výsledcích zadávacího řízení
- vypracování dokumentace zadávacího řízení a její předání zadavateli včetně sestavení všech nezbytných protokolů a zpráv.

Maximální výše způsobilých výdajů na organizaci výběrového řízení je 80 000,- Kč.

Podpora nákladů na energetický posudek, projektovou dokumentaci vzniklých před podáním žádosti a organizaci výběrového řízení bude poskytována v režimu de minimis podle Nařízení Komise (EU) č. 1407/2013. Tuto podporu nelze udělit v oblasti zemědělské prvovýroby². Podmínkou je jejich vznik po 1. 1. 2021 a dodržení podmínek Rozhodnutí o poskytnutí dotace.

Maximální výše celkových způsobilých výdajů pro výpočet dotace je 25 000 Kč/GJ za rok, tj. ekvivalent 90 000 Kč/MWh (rozdíl konečné spotřeby energie před a po realizaci projektu z upravené energetické bilance týkající se příslušných úsporných opatření projektu, který je uveden v samostatné příloze Energetického posudku - indikátor povinný k naplnění),

Zároveň platí, že dotace na projekt je poskytována minimálně ve výši 500 tis. Kč³ a maximálně do výše 200 mil. Kč. Projekt nesmí být uměle rozdělen tím způsobem, že by byla překročena maximální výše dotace ve výši 15 milionů EUR na podnik a na investiční projekt.

Projekty požadující dle míry podpory dotaci nižší než minimální, jsou nepřijatelné a nebudou přijaty do hodnotícího procesu. Maximální dotace je nepřekročitelná.

3. Nezpůsobilé výdaje v rámci výzvy

- Nepodporované aktivity uvedené v textu Výzvy
- Nákup pozemku a staveb
- Úprava pozemků
- Novostavby
- Přístavby a nástavby stávajících budov
- Povinná publicita projektu
- Příprava, zavedení a certifikace energetického managementu dle ČSN EN ISO 50001
- Rozpočtová rezerva
- Před-projektová příprava a dokumentace (např. podnikatelský záměr)
- Výdaje na nákup použitých strojů, zařízení a náhradních dílů. U nově instalovaných komponent se musí jednat o první uvedení do provozu (tj. zařízení dosud nebylo předmětem odpisu).
- DPH, pokud je příjemce podpory oprávněn nárokovat odpočet DPH na vstupu
- Splátky půjček a úvěrů
- Sankce a penále
- Náklady na záruky, pojištění, úroky, bankovní poplatky, kursové ztráty, celní a správní poplatky
- Za způsobilé výdaje se nepovažují ty, které mají charakter oprav a běžné údržby.
- Zaškolení obsluhy viz § 47, odst. 2 písm. f) vyhlášky č. 500/2002 Sb.

² V souladu s článkem 1 Nařízení Komise (EU) 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013, o použití článků 107 a 108 Smlouvy o EU na podporu de minimis, a v souladu s článkem 1 odst. 3 Nařízení Komise (EU) 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem nelze však poskytovat podporu podle těchto předpisů na vyloučená odvětví.

³ Platné ve fázi schválení výběrovou komisí

4. Metodika výpočtu způsobilých výdajů

Pro účely výpočtu intenzity podpory a způsobilých nákladů se všechny použité číselné údaje uvádějí před srážkou daně nebo jiných poplatků. Způsobilé náklady musí být doloženy písemnými doklady, které musí být jasné, konkrétní a aktuální. Zároveň součástí přílohy energetického posudku „Výpočet alternativní investice“ musí být soubor ilustrativních fotografií předmětu energetického posudku, který co nejdříve reprezentují jeho současný stav.

4.1 Článek 38 Investiční podpora na opatření ke zvýšení energetické účinnosti

Způsobilými náklady jsou dodatečné investiční náklady nezbytné k dosažení vyšší úrovně energetické účinnosti. Způsobilé náklady se určují podle odst. 3. c) čl. 38 GBER. **Podpora se podle tohoto článku nesmí poskytnout v případě, provádí-li se zlepšení za tím účelem, aby podniky splnily normy Unie, které již byly schváleny, ale dosud nenabývaly účinnosti.**

Náklady, které nejsou přímo spojeny s dosažením vyšší úrovně energetické účinnosti, způsobilé nejsou.

4.1.1. Výpočet

Způsobilé náklady na investici do zvýšení účinnosti užití energie se určují na základě srovnání s podobnou (alternativní) investicí, která sice nedosahuje stejné energetické účinnosti a která by byla pravděpodobně realizována i bez poskytnutí podpory. Rozdíl mezi náklady na obě investice vymezuje náklady související s energetickou účinností a představuje způsobilé výdaje, jak je vidět v následujícím vzorci.

$$ZV = N_i - N_{\text{Alternativní}}$$

kde

ZV – Způsobilé náklady

N_i – Investiční náklady projektu

$N_{\text{Alternativní}}$ – Alternativní investice

Žadatelé o podporu na opatření ke zvýšení energetické účinnosti podle článku 38 GBER mohou zvolit jako alternativní investici jednu z následujících možností:

1. Pro zařízení, která již plní všechny platné a známé normy Evropské unie (dále jen „EU“) představuje alternativní investice finanční ohodnocení udržení stávajícího zařízení v provozu, kdy tyto náklady mohou být vyčísleny jako pravidelné investice, reinvestice, údržba nebo jako náklady na generální opravu, podle toho, co je relevantní. Pro tento účel jsou využitelné jak údaje předchozích let, tak případný investiční plán žadatele.
2. Pro zařízení, která dosud neplní normy EU (např. z důvodu dočasné výjimky nebo v případě, kdy je splnění Best Available Techniques (dále také BAT) závazné v termínu, který ještě nenastal) představuje alternativní scénář náklady na splnění požadavků normy EU (např. závěrů o BAT). Tato alternativní investice může být využita pro projekty náhrady výrobních technologií za modernější. Do nákladů alternativního scénáře musí být zahrnuty investice na splnění závazných podmínek vyplývajících ze závěrů o BAT.

V případě užití možnosti 1 dochází k vyčíslení alternativní investice způsobem uvedeným v níže uvedené tabulce. Do výpočtu vstupují pouze investiční náklady na všechna úsporná opatření navržená v energetickém posudku. Náklady v režimu de minimis na EP, PD, VŘ a IČ se do uvedeného výpočtu způsobilých výdajů/alternativní investice nezahrnují, tím pádem se částky na jejich pořízení nezapočítávají do limitu.

Investice na úsporná opatření (mil. Kč)	Výpočet alternativní investice
Do 12,5 mil. Kč včetně	<p>V tomto případě má žadatel tyto dvě možnosti.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. buď se použije paušál, kde se alternativní investice nevyčísluje a investiční náklady na úsporné opatření se sníží o 10 %; 2. nebo žadatel předloží výpočet alternativní investice podle vzorce viz. níže. Tento výpočet musí být zpracován energetickým specialistou, který je držitelem osvědčení vydaného Ministerstvem průmyslu a obchodu podle zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, a to na základě žadatelem předložených dokladů. Energetický specialista je povinen předložené verifikovat.
Nad 12,5 mil. Kč	<p>Žadatel předloží výpočet alternativní investice podle vzorce viz. níže. Tento výpočet musí být zpracován energetickým specialistou který je držitelem osvědčení vydaného Ministerstvem průmyslu a obchodu podle zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, a to na základě žadatelem předložených dokladů. Energetický specialista je povinen předložené verifikovat.</p>

Výpočet nákladů na alternativní investici

$$N_{\text{Alternativní}} = \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^{T_{i\text{perioda}}} N_{\text{vlastní náklady}}$$

Kde:

$N_{\text{Alternativní}}$... celkové náklady na alternativní investici v Kč

$T_{i\text{perioda}}$... časová perioda pro stanovení nákladů alternativní investice v letech pro opatření i, která začíná od ukončení předpokládané fyzické realizace projektu

$N_{\text{vlastní náklady}}$... roční náklady na zachování zařízení v provozu v Kč, jedná se o pravidelné investice, reinvestice, údržbu anebo jako náklady na generální opravu pro opatření i v roce j

j ... index roku výpočtu ročních nákladů na zachování zařízení v provozu

i ... index úsporného opatření, který je předmětem projektu

n ... počet úsporných opatření, které jsou předmětem projektu

4.1.2 Volba časové periody pro stanovení nákladů alternativní investice

Volba časové periody pro stanovení nákladů alternativní investice vychází z přílohy č. 8 k vyhlášce č. 141/2021 Sb. o energetickém posudku, ve znění pozdějších předpisů a o údajích vedených v Systému monitoringu spotřeby energie.

Časová perioda (životnost zařízení) pro stanovení vlastních nákladů se stanovuje:

- na základě údajů výrobce technologie nebo
- na základě údajů ČSN EN 15459-1.

V případě, že není možné stanovit životnost zařízení podle výše uvedeného, stanoví se životnost jednotně pro zařízení prokazatelně podléhající údržbě a opravám 15 let. V opačném případě je zařízení považováno bez servisu a údržby. Životnost takového zařízení se stanoví jednotně ve výši 10 let. Pro stanovení životnosti stavebních prvků je možné alternativně uvažovat dobu životnosti jednotně ve výši 40 let.

Pokud je budova za polovinou své předpokládané životnosti, může být pro stavební prvky zvolena časová perioda ve výši 20 let.

4.1.3 Stanovení ročních alternativních nákladů

Roční náklady na alternativní investice odpovídající finančnímu ohodnocení udržení stávajícího zařízení v provozu (pravidelné investice, reinvestice, údržbu anebo jako náklady na generální opravu jsou doloženy účetními podklady, případně jinými souvisejícími podklady.

4.2 Článek 40 Investiční podpora na vysoce účinnou kombinovanou výrobu tepla a

Článek 41 Investiční podpora energie z obnovitelných zdrojů

Na základě aktuálního metodického rámce vycházejícího z oddílu 7 - Podpora na ochranu životního prostředí podle Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem včetně článku 40 a článku 41, byla navržena metodika výpočtu způsobilých výdajů.

4.2.1. Instalace kogenerační jednotky na biomasu, využití biomasy, solární systémy, tepelná čerpadla (srovnávací varianta na výrobu tepla) a instalace fotovoltaického systému (srovnávací varianta na výrobu elektrické energie)

Pro instalaci kogenerační jednotky na biomasu jsou podle odst. 4. článku 40 způsobilými náklady dodatečné náklady na investice do vybavení potřebného k tomu, aby mohlo být zařízení provozováno jako zařízení pro vysoce účinnou kombinovanou výrobu tepla a elektřiny, a to ve srovnání s běžným zařízením na výrobu elektřiny nebo tepla se stejnou kapacitou, nebo dodatečné náklady na investice určené k tomu, aby bylo zařízení, které již splňuje limit vysoké energetické účinnosti, modernizováno na vyšší stupeň této účinnosti.

Pro výrobu energie z obnovitelného zdroje lze-li podle odst. 6. b) článku 41 náklady na investici do výroby energie z obnovitelných zdrojů určit na základě srovnání s podobnou investicí, která je méně šetrná k životnímu prostředí a která by byla pravděpodobně realizována, kdyby nedošlo k poskytnutí podpory platí,

že tento rozdíl mezi náklady na obě investice vymezuje náklady související s výrobou energie z obnovitelných zdrojů a představuje způsobilé náklady.

4.2.2. Výroba tepelné energie (KVET na biomasu a OZE)

Srovnávací varianta se stanoví pro konkrétní případ dané lokality, může se jednat o uhelnou nebo plynovou kotelnou, splňující platné normy a předpisy. Předpokládaný instalovaný tepelný výkon referenční jednotky je stejný jako instalovaný tepelný výkon nového zdroje. Výpočet způsobilých výdajů se provede dle následujícího vzorce:

$$ZV = IN_N - IN_r$$

Kde:

ZV ... jsou způsobilé výdaje

IN_N ... jsou celkové investiční náklady na nový zdroj

IN_r ... jsou celkové investiční náklady na referenční variantu (uhelnou nebo plynovou kotelnou se stejným tepelným výkonem jako nový zdroj)

Energetický specialista musí zdůvodnit a popsat konkrétní nabídkou celkové investiční náklady na referenční variantu, kterou pro výpočet způsobilých výdajů použil.

I referenční varianta musí splňovat požadavky vyhlášky č. 415/2012 Sb. o přípustné úrovni znečišťování a jejím zjišťování a o provedení některých dalších ustanovení o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů.

Při poskytnutí míry podpory ve výši 35 % - 65 % způsobilých výdajů v programu Úspory energie, které čl. 38 GBER umožňuje (v závislosti na velikosti podniku a podle mapy regionální podpory pro Česko od 1.1.2022 až do 31.12.2027), mohou nastat situace, kdy:

- **pro výpočet dotace v programu Úspory energie není nutné snižovat způsobilé výdaje**, a to v případě kdy IN_r jsou do 18,75 % (15/0,8) IN_N – pro 65 % míru podpory, do 21,42 % (přesně 15/0,7) – pro 55 % míru podpory, do 25 % (15/0,6) – pro 45 % míru podpory a do 30 % (15/0,5) – pro 35 % míru podpory. Důvodem je, že pro tyto případy je navrhovaná výše dotace v programu Úspory energie vždy menší než při poskytnutí podpory ve výši 50 % - 80 % při aplikaci srovnávací varianty podle čl. 41 GBER.
- **pro výpočet dotace v programu Úspory energie je nutné snižovat způsobilé výdaje, a to v případech, kdy IN_r jsou nad výše uvedená procenta z IN_N pro předemtné míry podpory.**

Příklad: Karlovarský kraj, střední podnik – podíl EU 55 % v programu Úspory energie podle čl. 38 GBER, resp. podle čl. 41 GBER je podíl EU 70 %.

IN_N jsou 500 tis. Kč, IN_r jsou 100 tis. Kč. $ZV = 500$ tis. Kč, jelikož IN_r je pouze 20 % IN_N , tak pro výpočet dotace v programu Úspory energie není nutné snižovat způsobilé výdaje.

Pokud by ale IN_r bylo 150 tis. Kč, tak IN_r je 30 % IN_N , tak pro výpočet dotace v programu Úspory energie je nutné snižovat způsobilé výdaje, a to o $(15/0,7-30) * 0,7 / 0,55 * IN_N = - 54 545,46$ Kč, tj. rozdíl mezi limitem procent, kdy není nutné snižovat způsobilé výdaje a jeho překročení, násobeno procentem možné dotace dle čl. 41 GBER a děleno mírou podpory dle programu Úspory energie.

4.2.3. Výroba elektrické energie z OZE

Jako vhodná alternativní investice pro podporovanou aktivitu fotovoltaických elektráren bez/s akumulací elektřiny na podnikatelských budovách včetně přístřešků v rozsahu od 1 do 1 000 kWp včetně instalovaného výkonu elektrárny a akumulace energie v rozsahu od 1 do 1000 kWh instalované kapacity byla identifikována naftová elektrocentrála včetně přídatných zařízení (např. palivové hospodářství atp.) a náklady na instalaci a ostatní náklady nezbytné pro realizaci projektu. Alternativní investice je vyčíslena jako náklady na pořízení naftové elektrocentrály o výkonu odpovídajícího kapacitě maximální roční výroby nového obnovitelného zdroje v podmínkách ČR. Uvažovaná naftová elektrocentrála s příslušenstvím splňuje současné nejpřísnější emisní normy Stage V a je také určena pro trvalý provoz s možností roční průměrné provozní doby s využitím maxima výkonu minimálně do 95 % roční doby využití, tj. minimálně do 8 322 h (průměrných ročních 438 h by s dostatečnou rezervou mělo pokrýt údržbu, opravy, generální opravy apod. během předpokládané doby životnosti 25 let).

Pro uvažovanou naftovou elektrocentrálu se uvažují měrné investiční náklady ve výši 15 000 Kč/kW instalovaného výkonu.

Při poskytnutí míry podpory ve výši 35 % - 65 % způsobilých výdajů v programu Úspory energie, které čl. 38 GBER umožňuje (v závislosti na velikosti podniku a podle mapy regionální podpory pro Česko od 1.1.2022 až do 31.12.2027), a to bez snižování způsobilých výdajů o alternativní investici v podobě naftové elektrocentrály, je navrhovaná výše dotace v programu Úspory energie vždy menší než při poskytnutí podpory ve výši 50 % - 80 % při aplikaci srovnávací varianty podle čl. 41 GBER.

Z výše uvedeného důvodu není nutné při výši dotace 35 % - 65 % ze způsobilých výdajů v programu Úspory energie ponížovat způsobilé výdaje podle čl. 41 GBER v případě celého výkonnostního rozsahu aplikace FVE, a to jak bez/s akumulací elektrické energie.

Podpora na akumulaci elektrické energie může být poskytnuta pouze v případě, že akumulace je součástí investice do nové FVE a slouží výhradně pro potřeby optimalizace využití vyrobené elektrické energie. V případě akumulace elektřiny nesmí kapacita baterie překročit 1 kWh/kWp instalovaného výkonu FVE. Musí se jednat o akumulaci elektrické energie do bateriových systémů. Pokud nebude výše uvedené dodrženo, bude se jednat o nezpůsobilý výdaj.

4.3 Výpočet způsobilých výdajů při navýšení produkce výrobního zařízení

Pokud se nahrazuje zařízení o stejné roční produkci a není žádný legislativní nebo technický požadavek na její výměnu a lze-li náklady na investici do energetické účinnosti identifikovat v celkových investičních nákladech jako samostatnou investici, tak pro výpočet způsobilých výdajů nemusí být aplikován článek 38 bod 3 c) Nařízení Komise (EU) č. 651/2014.

Pokud po realizaci opatření dochází k navýšení roční produkce oproti stávajícímu stavu nebo nelze náklady na investici do energetické účinnosti identifikovat v celkových investičních nákladech jako samostatnou investici, tak:

1. Je nutno nalézt srovnávací variantu (dle čl. 4.1 viz výše), která bude odpovídat navrhované roční produkci.
2. Pokud věrohodným způsobem nelze stanovit srovnávací variantu, tak musí dojít ke krácení investičních nákladů na příslušné opatření, které bude odpovídat navýšení roční produkce tzn.,

že například v případě dvojnásobku roční produkce po realizaci opatření musí dojít ke krácení způsobilých výdajů o 50 %. Pro výpočet způsobilých nákladů se bude postupovat podle níže uvedeného vzorce:

$$ZV = Ni * \frac{VK_p}{VK_n}$$

kde:

ZV ... jsou způsobilé výdaje

Ni ... jsou investiční náklady

VK_p ... je stávající roční produkce

VK_n ... je plánovaná roční produkce

Roční produkci nahrazovaného zařízení a předpokládanou roční produkci nového zařízení je nutné uvést v popisu stávajícího stavu předmětu energetického posudku a v doporučené variantě navrhovaného opatření.